

Maria Maja OÜ

juhatuse liikmed:

Mai Laksberg

Marin Kinkar

Regina Paldre

23.08.2026

Maria Maja lastehoiu õppekava

Maria Maja
lastehoid

1. Üldinfo.....	2
1.2 Lastehoiu eripära.....	2
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	2
3. Õppimise ja õpetamise põhimõtted.....	3
4. Õppe- ja kasvatustöö kavandamine ja korraldus.....	4
4.1 Õppe- ja kasvatustöö kavandamise põhimõtted.....	4
4.2 Päevakava.....	4
4.2.1 Montessori töösükkel.....	5
4.3 Õppeaasta korraldus.....	6
4.4 Õppevaldkonnad ja nende lõimimine.....	6
5. Lapse arengu toetamine.....	7
5.1 Lapse arengu jälgimise põhimõtted.....	7
5.2 Lapse arengu hindamise põhimõtted.....	7
5.3 Tagasiside.....	7
5.3.1 Arenguestlused.....	8
6. Toe vajadusega laps.....	8
7. Koostöö põhimõtted.....	8
7.1 Koostöö perega.....	8
7.2 Koostöö teiste osapooltega.....	9
8. Õpikeskkonna kujundamise põhimõtted.....	9
8.1 Füüsiline õpikeskkond.....	9
8.2 Vaimne ja sotsiaalne õpikeskkond.....	10
9. Õppekava valdkondade kirjeldused.....	10
9.1 Üldoskused.....	10
9.2 Igapäevaelu (mina ja keskkond).....	11
9.3 Keel ja kõne.....	11
9.4 Matemaatika.....	11
9.5 Kultuur.....	11
10. Kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused.....	12
10.1 Mänguoskused.....	12
10.2 Tunnetus- ja õpioskused.....	13
10.3 Sotsiaalsed oskused.....	13
10.4 Eneseregulatsiooni oskused.....	14
11. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;.....	15
11.1 Igapäevaelu (mina ja keskkond).....	15
11.2 Emakeel.....	16
11.3 Matemaatika.....	17
11.4 Kultuur.....	18
12. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	19

1. Üldinfo

Maria Maja lastehoid on 2022 aasta oktoobrist tegutsev lastehoid. Maria Maja lastehoius rakendatakse Montessori pedagoogika põhimõtteid ning luuakse turvaline, hooliv ja arengut toetav kasvukeskkond. Meie tegevuse keskmes on Montessori pedagoogika, mis toetab lapse terviklikku arengut, õppimisrõõmu, iseseisvust ja enesejuhtimise kujunemist.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles. Toetame muukeelseid lapsi eesti keele õppimisel, luues keskkonna, mis aitab luua seoseid eesti keele ja kultuuri vahel.

Õppimine lähtub lapse individuaalsest arengutempost, huvidest ja valmisolekust ning toimub ettevalmistatud keskkonnas, mis pakub võimalusi iseseisvaks tegutsemiseks, avastamiseks ja süvenemiseks.

Maria Maja lastehoius töötab üks Montessori 3-6 rühm, kus üldjuhul käivad lapsed vanuses 3-7 aastat, kus väärtustatakse koostööd peredega ning lapse heaolu, õppimise ja arengu järjepidevat toetamist.

Maria Maja lastehoiu tegevus lähtub Eesti Vabariigi alusharidusseadusest ning alushariduse riiklikust õppekavast.

1.2 Lastehoiu eripära

Maria Maja lastehoiu metoodika lähtub Rahvusvahelise Montessori ühingu (AMI) põhimõtetest, mis toetuvad Maria Montessori algsele käsitlusele lapse arengust. Rühma pedagoogilist tööd juhivad AMI koolituse läbinud juhendajad. Juhendajad on koolitusel õppinud tundma lapse arengu põhimõtteid, oskavad läbi viia teadlikku lapsevaatlust ning loovad eelmainitud teadmiste põhjal ettevalmistatud keskkonna, mis toetab iga lapse individuaalset arengut.

Maria Maja lastehoid on teadlikult digivaba kasvukeskkond. Montessori põhimõtetele toetudes leiame, et väikelapse mõtlemine ja arusaam maailmast kujuneb läbi vahetu kogemuse, liikumise, meelte ja otsese suhtluse kaudu. Digivaba keskkond toetab lapse keskendumisvõimet, iseseisvat tegutsemist, kujutlusvõimet ja sotsiaalset arengut.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Maria Maja lastehoiu õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada iga lapse terviklikku arengut ning kujunemist ennast juhtivaks, hoolivaks ja vastutustundlikuks inimeseks, kes on valmis looma paremat homset. Õppimine lähtub lapse individuaalsest arengust, huvidest, tugevustest ja vajadustest ning loob eeldused elukestvaks õppimiseks ja igapäevaelus toimetulekuks.

Maria Maja lastehoid väärtustab loomulikku õppimist, mis pakub lapsele avastamisrõõmu, eduelamusi ning võimalusi uurida, katsetada ja koostööd teha. Õppe- ja kasvatustegevus toimub turvalises, hoolivas ja arengut toetavas keskkonnas, kus iga laps tunneb end märgatud, väärtustatud ja kaasatuna. Maria Maja lastehoius tähendab personaalne õpiteekond õppimise kavandamist viisil, mis arvestab iga lapse arengutaset, huve, tugevusi ja vajadusi ning võimaldab tal liikuda edasi oma arengutempos.

Õppe- ja kasvatustegevuse kaudu toetatakse lapse kujunemist inimeseks, kes:

- tunneb õppimisest rõõmu ning on uudishimulik;
- usaldab ennast ja oma võimeid ning tegutseb iseseisvalt;
- märkab ja arvestab teistega ning väärtustab koostööd;
- oskab eakohaselt juhtida oma käitumist ja emotsioone;
- mõtleb loovalt, otsib lahendusi ja julgeb katsetada;
- hoolib oma tervisest, ümbritsevast keskkonnast ja kestlikust eluviisist;
- on valmis jätkama õppimist järgmises haridusastmes.

3. Õppimise ja õpetamise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lähtutakse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest. Tegevuste planeerimisel selgitatakse välja lapse arengutase ning seatakse sellest lähtuvalt õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. Iga lapse arengut toetatakse individuaalselt, arvestades tema võimeid, huve ja arengutempot.

Õppimine toimub lapse aktiivse tegutsemise, avastamise, kordamise ja iseseisva harjutamise kaudu. Juhendaja ülesanne on luua ettevalmistatud keskkond, mis võimaldab lapsel tegutseda iseseisvalt, kogeda eduelamusi, teha valikuid ning kujuneda ennastjuhtivaks õppijaks.

Lapse ja õpetaja vaheline suhe põhineb vastastikusel usaldusel, lugupidamisel ja koostööl. Õpetaja usaldab lapse võimet õppida ning julgustab teda katsetama, eksima, lahendusi leidma ja oma tegevuse eest vastutust võtma. Samal ajal loob õpetaja turvalise ja toetava keskkonna, kus laps tunneb end väärtustatuna ning julgeb tegutseda iseseisvalt.

Õppimise ja õpetamise põhimõtted tulenevad Montessori pedagoogikast ning loovad aluse igapäevase õppimise kavandamisele ning lapse arengu toetamisele. Õppimise kavandamisel ja läbiviimisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- Lapse individuaalsuse väärtustamine – iga laps areneb omas tempos ning õpetaja lähtub õppimise kavandamisel lapse arengust, huvidest ja valmisolekust.
- Austa last – last koheldakse lugupidavalt ning usaldatakse tema võimet õppida, teha valikuid ja võtta eakohast vastutust.
- Ettevalmistatud õpikeskkond – keskkond on teadlikult kujundatud toetama lapse iseseisvat tegutsemist, valikute tegemist ja süvenemist.
- Iseseisvus ja vastutus – lapsele antakse võimalus teha valikuid, tegutseda iseseisvalt ning õppida oma kogemuste kaudu.
- Õppimine läbi kogemuse – uued teadmised ja oskused kujunevad eelkõige praktilise tegevuse, avastamise, kordamise ja aktiivse tegutsemise kaudu.
- Vabadus vastutuse piires – lapsel on võimalus valida tegevusi ja õppimisvahendeid kokkulepitud piirides, arvestades iseenda, teiste ja ümbritseva keskkonnaga.
- Järjepidev vaatlus – õpetaja jälgib lapse arengut, huvisid ja õppimisprotsessi, et pakkuda talle õigel ajal sobivaid väljakutseid ja õppimisvõimalusi.

- Õppimine on terviklik ja lõimitud. Õppimine toimub tervikliku protsessina, kus erinevad teadmised, oskused ja kogemused on omavahel seotud. Lapse arengut toetatakse läbi ümbritseva keskkonna avastamise, igapäevaste praktiliste tegevuste ja õppevahendite.
- Õppimist toetab turvaline ja hooliv keskkond. Õppimine toimub keskkonnas, kus laps tunneb end turvaliselt, väärtustatuna ja hoituna. Positiivsed suhted, usaldus ning lugupidav suhtumine loovad aluse lapse heaolule, õppimisele ja arengule.
- Toetatakse mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut.
- Tehakse koostööd lapsevanematega lapse arengu toetamisel.
- Täiskasvanu toetab ja suunab õppimist – täiskasvanu roll on märgata lapse arengut, luua õppimist toetav keskkond ning suunata ja innustada last avastama, uurima ja õppima. Täiskasvanu toetab lapse iseseisvust, pakub vajadusel juhendamist ning loob usaldusliku ja hooliva suhte, milles laps tunneb end turvaliselt ning julgeb katsetada, eksida ja õppida.

Montessori pedagoogika toetab Maria Maja lastehoiu õppekavas kirjeldatud õppimise ja õpetamise põhimõtteid ning aitab kujundada õppimisrõõmu, iseseisvust, enesejuhtimisoskusi, vastutustunnet ja elukestva õppimise hoiakuid.

4. Õppe- ja kasvatustöö kavandamine ja korraldus

4.1 Õppe- ja kasvatustöö kavandamise põhimõtted

Montessori pedagoogikas toimub õppimine eelkõige lapse iseseisva tegutsemise, avastamise ja praktiliste kogemuste kaudu. Lapsele luuakse võimalused valida tegevusi vastavalt oma huvidele, arengule ja valmisolekule, arvestades rühmas kokkulepitud põhimõtteid. Õpetaja toetab õppimist individuaalsete või väikese rühma esitlustega, mille käigus tutvustab lapsele uusi õppevahendeid, töövõtteid või mõisteid. Pärast esitlust on lapsel võimalus harjutada uut oskust iseseisvalt ning korrata tegevust nii palju, kui ta selle omandamiseks vajab. Selline õppimisviis toetab lapse keskendumist, enesekindlust ja sisemist motivatsiooni õppida.

4.2 Päevakava

Lasteaia töökorraldus põhineb päevakaval. Päevakava loob lapsele turvalise ja etteaimatava rütmi, mis toetab iseseisvust, keskendumisvõimet ja eneseregulatsiooni. Päeva ülesehitus arvestab lapse arenguetappi ning võimaldab rahulikku üleminekut erinevate tegevuste vahel.

08.15–08.40 – Laste saabumine

Lapsed saavad rühma, tervitavad juhendajat ja assistente. Soovitame saabuda hiljemalt kell 8.40, et lapsel oleks võimalus osaleda hommikusoõgil rahulikus rütmis ning et jääks piisavalt aega sõpradega suhtlemiseks ja mängimiseks. Kui laps sööb hommikul kodus, on 8.50 viimane saabumisaeg (v.a mõjuval põhjusel, nt arstikaik). Päeva algus toetab lapse iseseisvust ning sujuvat üleminekut kodust rühmaellu.

08.40–09.00 – Hommikusoök

Soõmine toimub rahulikus keskkonnas, toetades eneseteenindusoskusi, lauakommete kujunemist ning sotsiaalset suhtlust.

09.00–12.00 – Montessori töötsükkel (sh lõunasoök)

Päeva keskmes on pikk järjestikune töötsükkel ettevalmistatud keskkonnas, mille jooksul laps valib tegevusi vastavalt oma huvidele ja arengutasemele. Töötükli jooksul toimuvad individuaalsed esitlused, iseseisev töö, kordamine ning vajadusel väiksemad gruppidegevused. Lõunasoök on osa päeva loomulikust rütmist ning toetab iseseisvust ja vastutustunnet.

Töötükli lõpetab lauluring (10-15 minutit), kus õpitakse erinevaid näpumänge, luuletusi, laule, mänge ja tantse. Repertuaari valik sõltub aastaajast ning eelseisvatest tähtpäevadest. Lauluringi järel minnakse lõunat sööma.

12.15–15.00 – Õuetegevus

Õues viibitakse igapäevaselt ja iga ilmaga. Suveperioodil jalutame kaugemale ja suuremale mänguplatsile Heina tänaval. Külmemal perioodil jalutame lähemale mänguplatsile F-Hoone vastas. Õues toimub vabamäng, looduse vaatlemine ning keskkonna kogemuslik uurimine.

Lapsed, kes ei jää lastehoidu puhkeajaks, lähevad kokkulepitud ajal õuest koju.

13.15 – Liiguvad tuppä need lapsed, kelle vanematega on kokkulepe, et nemad vajavad puhkust toas voodites. Toimuvad ettevalmistused puhkeajaks.

13.30–15.00 – Puhkeaeg.

Lastele tagatakse rahulik puhkeaeg vastavalt nende vanusele ja vajadusele.

15.00–15.30 – Vabategevus rühmas

15.30–16.00 – Õhtuode

16.00–16.55 – Vabategevus õues või rühmas (vastavalt ilmale). Lapsed tegelevad valitud tegevustega ning valmistuvad päeva lõpetamiseks.

17.00 – Laste lahkumine, lastehoid suletakse.

4.2.1 Montessori töötsükkel

Montessori pedagoogikas on päeva keskmes pikk järjestikune töötsükkel, mis võimaldab lapsel süveneda, keskenduda ning tegutseda talle sobivas tempos. Töötükkel kestab u kolm tundi ning annab lapsele piisavalt aega, et viia alustatud töö lõpuni.

Töötükli ajal:

- Juhendaja vaatleb lapsi ja teeb märkmeid. Sellele järgneb analüüs, mille käigus otsustatakse milliseid uusi töövahendeid või uusi harjutusi lapsele järgmisena näidata.

- Juhendaja teeb individuaalselt või väikestes gruppides uute töövahendite või harjutuste esitlusi.
- Lapsed valivad iseseisvalt töid keskkonnas.
- Assistendid aitavad lastel leida meelepäraseid töid, aitavad hoida tööfookust, suunavad ja toetavad lapsi.
- Väikestes gruppides tegevused (suulise kõne arendamine, joonelkõnd, heade kommete harjutused)
- Lauluring
- Spontaansed laste poolt algatatud etteasted
- Õppekäigud (raamatukokku, muuseumisse, loodusesse jne)
- Tähtpäevade raames loovad ja praktilised tegevused.

Töösükli ajal on rühmas täiskasvanud pigem vaatlejad ning suunajad. Nad sekkuvad laste tegevustesse siis kui laps segab teiste keskendumist, tema tegevus on ohtlik nii talle endale või teistele lastele või kui töövahendeid ei kasutata eesmärgipäraselt. Siht on toetada lapse iseseisvat tegutsemist ning kujundada vastutustundlikku suhtumist keskkonda ja kaaslastesse.

4.3 Õppeaasta korraldus

Õppeaasta kestab 1. septembrist 31.augustini. Õppimine toimub järjepidevalt kogu õppeaasta vältel ning arvestab lapse arenguetape ning individuaalseid vajadusi.

Suvel, enamasti juulikuus, on kollektiivpuhkus 4 nädalat ning sellel ajal on lastehoid suletud. Suvepuhkuse aeg teatatakse lapsevanematele hiljemalt 1. aprillil.

Õppeaasta on üles ehitatud süsteemselt tagades lapsele stabiilse ja turvalise rütmi. Iga kuu koostatakse tegevuskava, mis sisaldab endas rahvuslikke tähtpäevi, kultuurilisi ja loodusega seotud sündmusi. Sellisel viisil saab rikastada lapse päevi, laiendada silmaringi ja tuua fookust kultuuriliselt olulistele hetkedele aastas. Need teemad aitavad lapsel mõista ümbritsevat maailma, looduse rütme, kultuuriruumi ja ühiskondlikke kokkuleppeid.

4.4 Õppevaldkonnad ja nende lõimimine

Maria Maja lastehoius toimub õppimine Montessori pedagoogikale omaste õppevaldkondade kaudu, mis moodustavad omavahel seotud terviku ning toetavad lapse personaalset õpiteekonda:

- Praktilise elu tegevused kujundavad lapse iseseisvust, liigutuste koordineerimist, keskendumisvõimet, korraharjumust ning igapäevaeluks vajalikke oskusi.
- Meeltevahendite valdkond aitab lapsel kogeda kõiki abstraktseid kontseptsioone käegakatsutaval kujul, märgata ümbritseva maailma omadusi ning luua seoseid oma kogemuste põhjal.
- Keelevaldkonnas toetatakse lapse suhtlemisoskuse, sõnavara, lugemis- ja kirjutamise eeloste ning kirjaoskuse kujunemist.

- Matemaatika valdkonnas omandab laps matemaatilisi mõisteid ja seoseid praktilise tegutsemise ning Montessori õppevahendite abil.
- Kultuuri valdkond hõlmab looduse, geograafia, ajaloo, teaduse, kunsti ja muusika tundma õppimist ning aitab lapsel mõista iseennast ja ümbritsevat maailma terviklikult.

Montessori õppevaldkonnad ei ole käsitletavat eraldiseisvate õppeainetena, vaid lõimuvad loomulikult lapse igapäevastesse tegevustesse ja õppimiskogemustesse. Õpetaja kavandab õppimist paindlikult, lähtudes lapse arengust, huvidest ja valmisolekust ning toetades tema personaalset õpiteekonda. Montessori pedagoogika kaudu toetatakse Maria Maja lastehoiu õppekavas kirjeldatud üldoskuste ning valdkondlike oskuste kujunemist, aidates lapsel kasvada iseseisvaks, ennastjuhtivaks, hoolivaks ja õppimisest rõõmu tundvaks inimeseks.

5. Lapse arengu toetamine

5.1 Lapse arengu jälgimise põhimõtted

Lapse arengut jälgitakse igapäevaste tegevuste, vaba mängu, suhtlemise, vaatluste ning erinevate õppimisolukordade kaudu. Tähelepanu pööratakse lapse tugevustele, huvidele, arenguvajadustele ja edusammudele, et pakkuda talle sobivaid väljakutseid ning toetada tema arengut järjepidevalt.

Lapse arengu jälgimise eesmärk on märgata ja toetada iga lapse arengut, õppimist ja heaolu. Arengu jälgimine on järjepidev protsess, mis aitab õpetajal mõista lapse arengut terviklikult ning toetada tema personaalset õpiteekonda.

Arengu jälgimine on osa igapäevasest pedagoogilisest tööst ning selle käigus kogutud teavet kasutatakse õppimise kavandamisel, lapse toetamisel ja koostöös perega. Vajadusel märgatakse õigeaegselt lapse täiendava toe vajadust ning kavandatakse sobivad toetavad tegevused.

5.2 Lapse arengu hindamise põhimõtted

Lapse arengu hindamise eesmärk on toetada lapse õppimist ning saada terviklik ülevaade tema arengust. Hindamine on järjepidev, arengut toetav ja lapse tugevusi väärtustav protsess. Hindamisel keskendutakse lapse individuaalsele arengule ning tema edusammudele, võrreldes last eelkõige tema varasema arenguga, mitte teiste lastega. Hindamise käigus märgatakse lapse tugevusi, saavutusi ja arenguvajadusi ning kavandatakse nende põhjal järgmised õppimise eesmärgid ja toetavad tegevused.

5.3 Tagasiside

Igapäevane infovahetus toimub suuliselt hommikul ja õhtul, jagades infot lapse tervise, meeleolu ja toimetuleku kohta. Perioodiline infovahetus (lastevanemate koosolekud,

arenguvestlused) võimaldab süvendatud arutelusid ja ühiste eesmärkide seadmist. Ametlik teabevahetus toimub e-posti teel. Kiireloomuliste küsimuste lahendamiseks kasutatakse telefoni. E-päevikuna kasutatakse spetsiaalselt Montessori rühmade jaoks mõeldud Transparent Classroom keskkonda, mille kaudu dokumenteeritakse õppeprotsessi ning jagatakse olulist infot. Kord kvartalis antakse Transparent Classroomis kirjalikult vabas vormis tagasisidet lapse kohta: milline on tema areng olnud viimaste kuude jooksul, millised edusammud ja mille poole veel püüelda, millised on meelistegevused, kellega laps kõige rohkem suhtleb jne.

5.3.1 Arenguvestlused

Arenguvestlus on õpetaja ja lapsevanema vaheline usalduslik koostöövestlus, mille eesmärk on ühiselt toetada lapse arengut ja heaolu. Arenguvestluse käigus toetatakse kolmele punktile: iseseisvus, sotsiaalsus ja akadeemilisus. Arutatakse lapse tugevusi, arengut, huvisid, õppimiskogemusi ja vajadusi ning lepitakse kokku ühistes eesmärkides ja võimalikes toetavates tegevustes. Arenguvestlused toimuvad regulaarselt vähemalt üks kord õppeaastas, vajadusel sagedamini.

6. Toe vajadusega laps

Montessori pedagoogika arvestab lapse individuaalseid vajadusi ja seetõttu sobib toe vajadusega lapsele hästi. Lapse toetamine on loomulik osa igapäevases pedagoogilisest tegevusest ning selle aluseks on lapse arengu järjepidev jälgimine, tema vajaduste märkamine ja õppimise eesmärgipärane kavandamine. Maria Maja lastehoius toetatakse iga lapse arengut, õppimist ja heaolu. Selle jaoks lähtutakse lapse individuaalsetest vajadustest, tugevustest ja arengupotentsiaalidest. Õppimise kavandamisel ja igapäevases tegevuses arvestatakse, et lapsed arenevad erinevas tempos ning võivad oma arenguteel vajada erineval määral tuge.

Õpetaja jälgib lapse arengut järjepidevalt ning märkab võimalikult varakult lapse toe vajadust. Toe vajaduse ilmnemisel analüüsitakse lapse arengut terviklikult ning kavandatakse lapse vajadustest lähtuvad toetavad tegevused. Esmalt rakendatakse lapse arengut toetavaid meetmeid igapäevases õppimises. Vajadusel kohandatakse õpikeskkonda, õppimise korraldust, tegevusi, õppesisu või õpetamismeetodeid, et toetada lapse osalemist, õppimist ja arengut.

Toe vajadusega lapse toetamisel on väga oluline osa koostööl lapsevanematega ja ka muude spetsialistidega, kelle juhiste toetuvad õpetajad. Kui lapse areng seda eeldab, rakendatakse täiendavaid tugimeetmeid kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Rakendatud toe mõju hinnatakse regulaarselt ning toetavaid tegevusi kohandatakse vastavalt lapse arengule ja muutuvatele vajadustele.

7. Koostöö põhimõtted

Maria Maja lastehoius peetakse koostööd erinevate osapooltega lapse arengu, õppimise ja heaolu toetamise oluliseks eelduseks. Koostöö eesmärk on luua lapsele järjepidev, turvaline ja arengut toetav õpi- ja kasvukeskkond, kus kõik lapse arengut toetavad osapooled tegutsevad ühiste eesmärkide nimel. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel, avatud suhtlemisel, lugupidamisel ja partnerlusel. Lapse parimad huvid on koostöö kavandamisel ja elluviimisel alati esikohal.

7.1 Koostöö perega

Montessori pedagoogika rakendamisel peetakse oluliseks usalduslikku ja järjepidevat koostööd perega. Koostöö eesmärk on kujundada ühine arusaam lapse arengust, iseseisvuse toetamisest ning õppimise põhimõtetest, et laps kogeks võimalikult järjepidevat toetust nii kodus kui ka lastehoius.

Õpetaja jagab perega teadmisi Montessori meetodist, õppevahendite kasutamisest ja lapse arengut toetavatest põhimõtetest ning väärtustab ka pere tähelepanekuid ja kogemusi lapse kohta.

Koostöös lähtutakse vastastikusest lugupidamisest ning austatakse iga pere eripära, väärtusi, kultuurilist ja religioosset tausta, keelt ning maailmavaadet, arvestades lapse heaolu. Pere ja õpetaja tegutsevad partneritena, toetades lapse iseseisvust, vastutustunnet, õppimisrõõmu ja enesejuhtimisoskuste kujunemist. Ühise koostöö kaudu luuakse lapsele turvaline ja järjepidev arengukeskkond, mis toetab tema personaalset õpiteekonda. Olulisel kohal on ühisüritused ja traditsioonid (nt isadepäev, jõulud, emadepäev, suvepidu), mis tugevdavad kogukonnatunnet ning loovad võimaluse näha lapse tegevust rühmas. Lapsevanemad võivad osaleda rühma tegevustes toetajate või kogemuste jagajatena, aidata kaasa ürituste ettevalmistamisel või tutvustada lastele oma erialasid ja huvitavaid hobisid. Selline koostöö rikastab õpikeskkonda ning tugevdab kodu ja lastehoiu sidet.

7.2 Koostöö teiste osapooltega

Lapse tervikliku arengu toetamiseks teeb Maria Maja lastehoid koostööd erinevate partneritega. Vajadusel kaasatakse lapse toetamisse tugispetsialiste ning tehakse koostööd kohaliku omavalitsuse, koolide, tervishoiutöötajate ja teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega. Õppimise rikastamiseks ning lapse mitmekülgse arengu toetamiseks tehakse koostööd ka Telliskivi Loomelinnaku kogukonnaga ning erinevate kultuuriasutustega (õppekäigud muuseumitesse, teatri külastamine jm). Koostööpartnerid aitavad luua lastele mitmekesiseid õpikogemusi ning toetavad õppekava eesmärkide elluviimist. Koostööpartnerite kaasamisel lähtutakse lapse heaolust, õppekava eesmärkidest ning Montessori pedagoogika põhimõtetest.

8. Õpikeskkonna kujundamise põhimõtted

Maria Maja lastehoius on õpikeskkond õpetaja kõrval üks olulisemaid lapse arengu toetajaid. Ettevalmistatud õpikeskkond on teadlikult kujundatud nii, et see toetab lapse iseseisvust, keskendumisvõimet, valikute tegemist ning loomulikku õppimist. Keskkond kutsub last tegutsema, uurima, katsetama ja oma tegevust iseseisvalt juhtima. Õpikeskkond on turvaline, esteetiline, korrastatud ja lapse arengutasemele vastav.

8.1 Füüsiline õpikeskkond

Füüsiline õpikeskkond on turvaline, tervist toetav, esteetiline ja õppimist soodustav. Ruumid, sisustus, vahendid ja materjalid on lastele eakohased, kättesaadavad ning toetavad iseseisvat tegutsemist, koostööd ja mängu. Õppimine toimub nii sise- kui ka õuekeskkonnas ning vajadusel ka väljaspool lastehoidu. Õues viibimine ja vahetu kokkupuude looduse ning ümbritseva keskkonnaga on igapäevase õppimise loomulik osa.

Mööbel, õppevahendid ja materjalid on lapsele kättesaadavad ning paigutatud kindlatele kohtadele, et toetada iseseisvat tegutsemist, korra hoidmist ja vastutuse kujunemist. Lapsel on võimalus valida endale sobiv tegevus ning töötada talle sobivas tempos.

Montessori õppevahendid on hoolikalt valitud ning toetavad konkreetsete teadmiste ja oskuste kujunemist läbi praktilise tegevuse. Materjalid võimaldavad lapsel õppida kogemuse kaudu, liikudes lihtsamalt keerulisemale ning konkreetsemalt abstraktsemale mõtlemisele. Õppevahendid toetavad lapse enesehindamist, võimaldades tal märgata ja parandada eksimusi iseseisvalt.

Õpetaja kujundab ja arendab õpikeskkonda järjepidevalt, lähtudes laste huvidest, arengust ja õppimisvajadustest. Keskkond ei ole staatiline, vaid muutub ja täieneb koos laste arenguga, pakkudes uusi väljakutseid ning võimalusi iseseisvaks õppimiseks.

8.2 Vaimne ja sotsiaalne õpikeskkond

Vaimse ja sotsiaalse õpikeskkonna kujundamisel peetakse oluliseks rahulikku tööõhkkonda, üksteisega arvestamist ning õppimist toetavaid kokkuleppeid. Laps õpib hoolitsema enda, kaaslaste, õppevahendite ja ümbritseva keskkonna eest, kujundades seeläbi vastutustunnet ja hoolivust. Iga laps tunneb end märgatuna, väärtustatuna ja turvaliselt. Lastel omavahelistes ning laste ja täiskasvanute vahelistes suhetes väärtustatakse lugupidamist, koostööd, sallivust ja üksteisega arvestamist. Õpetaja toetab positiivsete suhete kujunemist, aitab lahendada konflikte ning loob keskkonna, kus laps julgeb avaldada oma mõtteid, vältida tundeid, teha valikuid ja õppida oma kogemustest.

9. Õppekava valdkondade kirjeldused

Maria Majas toimub õppimine Montessori pedagoogikale omaste õppevaldkondade kaudu, mis moodustavad omavahel seotud terviku ning toetavad lapse personaalset õpiteekonda. Õppekava toetab lapse terviklikku arengut, ühendades üldoskuste ning valdkondlike oskuste

kujundamise ühtseks õppe- ja kasvatusprotsessiks. Uued oskused kujunevad läbi mängu, igapäevaste tegevuste ja tähenduslike õppiskogemuste kaudu ning toetavad üksteist. Üldoskuste valdkond hõlmab mänguoskusi, sotsiaalseid oskusi ja enesejuhtimisoskusi. Valdkondlike oskuste alla kuuluvad igapäevaelu oskused (mina ja keskkond), keel ja kõne, matemaatika, kultuur (kunst ja käsitöö, muusika, liikumine, geograafia).

9.1 Üldoskused

Üldoskused on aluseks lapse terviklikule arengule ning toetavad tema kujunemist ennast juhtivaks, kohanemisvõimeliseks, vastutustundlikuks ja õppimisest rõõmu tundvaks inimeseks. Üldoskused kujunevad kogu õppimise vältel ning lõimuvad kõigi õppevaldkondade ja igapäevaste tegevustega. Üldoskuste kujunemist toetatakse mängu, koostöö, igapäevaelu olukordade ning tähenduslike õppiskogemuste kaudu. Valdkond hõlmab mänguoskusi, sotsiaalseid oskusi, enesejuhtimisoskusi.

9.2 Igapäevaelu (mina ja keskkond)

Igapäevaelutegevused kujundavad lapse iseseisvust, liigutuste koordineerimist, keskendumisvõimet, korraharjumust ning igapäevaeluks vajalikke oskusi.

See valdkond jaguneb järgmiselt: ettevalmistavad harjutused, enese eest hoolitsemise harjutused, ümbruse eest hoolitsemise harjutused, kontroll liikumise üle ja heade kommete harjutused.

Valdkonna eesmärk on toetada lapse arusaama iseendast, teistest inimestest ning teda ümbritsevast keskkonnast. Õppimine toimub eelkõige läbi vahetu kogemise, uurimise, ja kordamise kaudu. Valdkond toetab lapse uudishimu, küsimuste esitamist, seoste märkamist ning probleemide lahendamist. Samuti kujundatakse teadmisi ja väärtushoiakuid, mis on seotud teda ümbritseva keskkonnaga.

9.3 Keel ja kõne

Valdkonna eesmärk on toetada lapse suhtlemisoskuse, kõne ja keele arengut ning kujundada alus lugemis- ja kirjutamisoskusele. Laps õpib väljendama oma mõtteid, tundeid ja ideid, kuulama teisi ning osalema vestlustes ja ühistes tegevustes. Keele arengut toetatakse keele valdkonna esitluste ja vahendite kaudu. Valdkond hõlmab suhtlemist, sõnavara rikastamist ja keele täiustamist, grammatikat, hääldamist, lugemis- ja kirjutamise eelosi ning eesti keele omandamist.

9.4 Matemaatika

Valdkonna eesmärk on kujundada lapse matemaatilist mõtlemist ning toetada matemaatiliste teadmiste ja oskuste kasutamist igapäevaelus. Laps avastab matemaatilisi seoseid mängu, uurimise, katsetamise ja praktiliste tegevuste kaudu.

Valdkonnas kujuneb arusaam arvudest, hulkadest, loendamisest, mõõtmisest, geomeetrisest kujunditest ning ajas ja ruumis orienteerumisest. Matemaatilised kogemused toetavad ka lapse loogilist mõtlemist, probleemilahendusoskust ja tähelepanu.

9.5 Kultuur

Kultuuri valdkonna alla kuuluvad: geograafia, kunst ja käsitöö, muusika, liikumine.

- Geograafia eesmärk on tutvustada lapsele geograafia algmõisteid: tutvustada erinevaid riike ja kultuure, tutvustada erinevaid maa- ja veevorme.
- Kunsti ja käsitöö eesmärk on toetada lapse loovust, kujutlusvõimet ja eneseväljendust ning pakkuda võimalusi ideede loomiseks ja teostamiseks erinevate kunstiliste väljendusvahendite kaudu. Laps tutvub erinevate materjalide, töövahendite ja tehnikatega ning õpib neid kasutama loovalt ja eesmärgipäraselt. Kunsti ja käsitöö tegevused toetavad peenmotoorikat, käe ja silma koostööd, esteetilise tunnetuse ning loova mõtlemise kujunemist.
- Muusika valdkonna eesmärk on toetada lapse muusikalist arengut ning pakkuda võimalusi kogeda ja luua muusikat. Laps õpib laulma, kuulama, liikuma muusika saatel ning katsetama erinevaid pille ja helisid. Muusikalised tegevused toetavad rütmitunnet, kuulamisoskust, loovust, eneseväljendust, kehatunnetust ja koostööoskusi. Muusika pakub lapsele rõõmu ning rikastab tema igapäevaseid õppimiskogemusi.
- Liikumise valdkonna eesmärk on toetada lapse füüsilist arengut, liikumisoskusi ja tervislike eluviiside kujunemist. Laps omandab põhiliikumisoskusi aktiivse liikumise, mängu ning mitmekesiste liikumiskogemuste kaudu. Liikumine toetab koordinatsiooni, tasakaalu, vastupidavust, kehatunnetust ja eneseväljendust. Õppimine toimub nii sise- kui õuekeskkonnas ning liikumine on loomulik osa lapse igapäevaelust.

10. Kolmeaastase lapse ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- eneseregulatsiooni oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Kuni kolmeaastaste laste puhul esitatakse kõik arengutulemused üldoskuste põhiselt.

10.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi

üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- suudab väikeses grupis mängule keskenduda;
- kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid;
- jälgendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
- sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut;
- kutsub kaaslast oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
- suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
- suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab mängule keskenduda;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
- näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust;
- algatab mängu ja arendab mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

10.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
- mõistab lihtsamat kõnet;
- valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
- oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
- suudab järgida lihtsat juhust;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
- saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
- esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
- oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
- saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

10.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostoimet võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest. Heade kommete harjutused on sotsiaalsete oskuste õppimiseks. Lapsed saavad läbi nende harjutuste igapäevaelus nähtut läbi mängida ja kinnistada sotsiaalselt sobilikke oskusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
- loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- jagab mõnikord asju ka teistega;
- algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
- teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
- suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

10.4 Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt

olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kolmeaastane laps:

- tuleb toime vanematest eemalolekuga;
- tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
- kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
- suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

11. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;

11.1 Igapäevaelu (mina ja keskkond)

Igapäevaelu õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
- suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid
- leidma ning märgatust ja kogetust järeldotsi tegema;
- suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;

- suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehiskeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
- oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
- oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
- oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
- saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
- oskab ebameeldivates või ebatavalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
- oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
- oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
- oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
- märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
- tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
- oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
- oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadeast;
- oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
- oskab liikluses ohutult käituda;
- oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel;
- oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
- oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
- oskab selgitada raha otstarvet;

11.2 Emakeel

Emakeele õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;

- suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu;
- õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
- suunata last ettelugemise, raamatu illustatsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite kaudu
- toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- oskab jutustada pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

- mõistab tuttavat teemat ja igapäevasuhtluses kasutatavat eestikeelset kõnet;
- tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
- suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
- tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

11.3 Matemaatika

Matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
- suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
- oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke +, –, =;
- oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- oskab järjestada kuni viiete eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- oskab kasutada õigesti mõisteid *eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem*;
- orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
- oskab määrata kellaaega täistundides;
- oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses;
- oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;
- teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
- märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

11.4 Kultuur

Valdkond Kultuur õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;
- luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

- luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.
- luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
- suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
- oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;
- kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
- oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;
- oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;
- vaatlleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
- kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;
- oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;
- suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;
- oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
- oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;
- oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.
- suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
- sooritab põhiliikumisi pingevalt nii, et liigutused on koordineeritud;
- oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
- suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;

- oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
- oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
- oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu;
- oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

12. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava vaadatakse üle vähemalt üks kord õppeaastas, enne uue õppeaasta algust, kuid seda uuendatakse ja täiendatakse ka jooksvalt, kui selleks peaks vajadus tekkima.